

**പതിനാലാം കേരള നിയമസഭ
പത്താം സമ്മേളനം**

നക്ഷത്രചിഹ്നമിടാത്ത ചോദ്യം നം. 4848

22.03.2018 -ൽ മറുപടിക്ക്

സംസ്ഥാനത്ത് ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം

ചോദ്യം

ശ്രീ. അനൂപ് ജേക്കബ്

ഉത്തരം

ശ്രീ. കടകംപള്ളി സുരേന്ദ്രൻ
(സഹകരണവും വിനോദസഞ്ചാരവും
ദേവസ്വവും വകുപ്പു മന്ത്രി)

എ) സംസ്ഥാനത്ത് ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ടോ; എങ്കിൽ പ്രസ്തുത പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങളും പ്രവർത്തനങ്ങളും സംബന്ധിച്ച വിശദാംശം ലഭ്യമാക്കുമോ?

എ) ഉണ്ട്. വിനോദസഞ്ചാരമേഖലയുടെ ഗുണഫലങ്ങൾ തദ്ദേശവാസികൾക്ക് ലഭ്യമാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം പദ്ധതി 2008 ൽ കമരകം, കോവളം, തേക്കടി, വൈത്തിരി (വയനാട്) എന്നിവിടങ്ങളിൽ പരീക്ഷണാടിസ്ഥാനത്തിൽ ആരംഭിച്ചു. ഈ പ്രദേശങ്ങളിൽ തദ്ദേശവാസികളെ ഉൾപ്പെടുത്തി ഹോട്ടൽ വ്യവസായത്തിനും വിനോദ സഞ്ചാരികൾക്കും ആവശ്യമായ സാധന സാമഗ്രികളുടെയും സേവനങ്ങളുടെയും ഉൽപ്പാദനത്തിനും വിതരണത്തിനും ഒരു ശൃംഖല സൃഷ്ടിച്ചു. ഇത് തദ്ദേശവാസികൾക്ക് വിനോദസഞ്ചാരം വഴി തൊഴിലും വരുമാനവും ലഭിക്കാൻ ഏറെ സഹായകമായി. 2012 ഫെബ്രുവരിയിൽ രണ്ടാംഘട്ടം ആരംഭിക്കുകയും അമ്പലവയൽ (വയനാട്), ബേക്കൽ, കമ്പളങ്ങി എന്നിവിടങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തി എഴ് ഡെസ്റ്റിനേഷനുകളിലേയ്ക്ക് പദ്ധതി വിപുലപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. കേരളത്തിലെ 14 ജില്ലകളിലും ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം പദ്ധതി വ്യാപിപ്പിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി സംസ്ഥാനത്ത് ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം മിഷൻ രൂപീകരിച്ച ടൂറിസത്തെ വരേണ്യവിഭാഗത്തിന്റെ മാത്രം പ്രവർത്തനമേഖല എന്ന അവസ്ഥ മാറ്റി ഗ്രാമീണ വികസനത്തിനും ദാരിദ്ര്യ

ലഘൂകരണത്തിനും സ്ത്രീ ശാക്തീകരണത്തിനുമുള്ള ഉപാധിയാക്കി മാറ്റുകയാണ് ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം മിഷന്റെ പ്രധാന ലക്ഷ്യം.

ബി) ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം പദ്ധതിയിൻ കീഴിൽ ഏതൊക്കെ ടൂറിസ്റ്റ് കേന്ദ്രങ്ങളിൽ എന്തൊക്കെ പുതിയ പദ്ധതികളും പരിപാടികളുമാണ് നടപ്പിലാക്കുന്നത്; വിശദവിവരങ്ങൾ അറിയിക്കുമോ?

ബി) പുതിയ ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം ഡെസ്റ്റിനേഷനുകൾ ഇപ്പോൾ നടപ്പാക്കുന്ന പ്രദേശങ്ങൾക്കും കേരളത്തിലെ പൊതുവിൽ നടക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും പുറമെ പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ പതിപ്പിച്ച ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്ന പ്രദേശങ്ങളാണ് താഴെ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.

1. ധർമ്മടം
2. വർക്കല
3. പൂവാർ
4. അഷ്ടമുടി
5. വൈക്കം - പെപ്പർ ടൂറിസം പദ്ധതി പ്രദേശം
6. ആലപ്പുഴ
7. മുഹമ്മ
8. ഫോർട്ട് കൊച്ചി
9. നീള ടൂറിസം പ്രദേശം
10. ഉത്തര മലബാർ റിവർ ക്രൂയിംഗ് സർക്യൂട്ട്
11. ജലായനം പ്രോജക്ട് എരിയ (കോഴിക്കോട്)

മാതൃക ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം ഗ്രാമങ്ങൾ - പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്ന പ്രദേശങ്ങൾ.

1. വലിയപറമ്പ
2. കോൾതുരുത്തി (ആന്തർ മുനിസിപ്പാലിറ്റിയിലെ ദീപ്)
3. പാമ്പുരുത്തി (കോളച്ചേരി പഞ്ചായത്ത് ദീപ്)
4. മലപ്പട്ടം
5. തെക്കുംപാട്ട് (മാറ്റൂർ പഞ്ചായത്ത് ദീപ്)
6. ഏഴോം പഞ്ചായത്ത്
7. തിരുവാർപ്പ് പഞ്ചായത്ത്
8. അയ്യനം പഞ്ചായത്ത്
9. ചെറുതുരുത്തി
10. പെരുവെമ്പു
11. വെള്ളിനേഴി
12. കാന്തല്ലൂർ
13. ഒളവണ്ണ.

മാലിന്യരഹിത ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങൾ

താഴെ പറയുന്ന 20 ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളെ മാലിന്യ രഹിത ടൂറിസം

കേന്ദ്രങ്ങളായി പ്രഖ്യാപിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം മിഷൻ നടപ്പാക്കും.

1. പള്ളാതുരുത്തി
2. ഫിനിഷിങ് പോയിന്റ്
3. മാരാരി ബീച്ച്
4. മുഹമ്മ
5. കുമാരകം
6. വൈക്കം
7. പൂവാർ
8. ഫോർട്ട് കൊച്ചി
9. മൂന്നാർ
10. ധർമ്മടം
11. ബേക്കൽ
12. വലിയപറമ്പ
13. തേക്കടി
14. കോവളം
15. ഒളവണ്ണ
16. ആതിരപ്പള്ളി
17. മുഴപ്പിലങ്ങാട്
18. വെള്ളിനേഴി
19. വൈത്തിരി
20. അമ്പലവയൽ

ടൂറിസം സംരംഭകരുമായി ചേർന്ന് മാലിന്യ

സംസ്കരണത്തിന് സംയുക്ത പരിപാടികൾ

1. തുടർച്ചയായ ക്ലീനിങ് പ്രോഗ്രാമുകൾ
2. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും ടൂറിസം സംരംഭകരുമായി ചേർന്ന് കുറഞ്ഞത് 20 കേന്ദ്രങ്ങളിൽ സ്ഥിരമായ മാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനം.
3. പോളയിൽ നിന്നും മൂല്യവർദ്ധിത ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ നിർമ്മാണം - അവയുടെ ടൂറിസം മേഖലയിലെ വിപണനം ഉറപ്പാക്കൽ.
4. പോളശല്യം ഒഴിവാക്കാൻ സ്ഥിരം സംവിധാനം രൂപപ്പെടുത്തൽ
5. നൂറു ശതമാനം ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം നടപ്പാക്കലിലൂടെ 20 ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങൾക്ക് ഗ്രീൻ സർട്ടിഫിക്കേഷൻ ഉറപ്പാക്കൽ

പെപ്പർ ടൂറിസം പദ്ധതിയുടെ വ്യാപനം

50 പുതിയ പെപ്പർ ടൂറിസം പദ്ധതി കേന്ദ്രങ്ങൾ. 2018-19 ൽ വൈക്കത്തിനു പുറമെ 20 കേന്ദ്രങ്ങൾ, 2019-20 ൽ പുതിയ 20 കേന്ദ്രങ്ങൾ, 2020-21 ൽ പുതിയ 10 കേന്ദ്രങ്ങൾ.

ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം ക്ലാസിഫിക്കേഷൻ

1. മാർച്ച് 31 നു മുൻപായി മാർഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കുകയും സ്റ്റേക്ക് ഹോൾഡർമാരുമായി ചർച്ചകൾ പൂർത്തിയാക്കുകയും ചെയ്യും
2. കുമാരകം, തേക്കടി, വൈത്തിരി എന്നീ ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളിൽ ക്യാമ്പയിൻ മോഡിൽ 2018 മാർച്ച് 31 നു മുൻപായി നടപ്പാക്കാൻ ശ്രമിക്കും.
3. 2019 മാർച്ച് 31 നു മുൻപായി 300 യൂണിറ്റുകളിൽ ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം ക്ലാസിഫിക്കേഷൻ നടപ്പാക്കും.
4. 2020 മാർച്ച് 31 നു മുൻപായി 600 യൂണിറ്റുകളിൽ ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം ക്ലാസിഫിക്കേഷൻ നടപ്പാക്കും.
5. 2019 മാർച്ച് 31 നു മുൻപായി 1000 യൂണിറ്റുകളിൽ ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം ക്ലാസിഫിക്കേഷൻ നടപ്പാക്കും.

1000 റിസോർസ് പേർസൻമാരെ സജ്ജമാക്കൽ

ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം മിഷൻ യഥാർത്ഥ മിഷൻ മോഡിൽ പ്രവർത്തിക്കണമെങ്കിൽ ഒട്ടേറെ മനുഷ്യ അധ്വാനം ആവശ്യമാണ്. അതിനായി കൂടുതൽ ജീവനക്കാരെ നിയമിക്കാനാവില്ല എന്നതിനാൽ 2018 മാർച്ച് 31 നു മുൻപായി കേരളത്തിൽ 2 ദിവസം വീതം നീണ്ടു നിൽക്കുന്ന 5 പ്രാദേശിക ശില്പശാലകൾ നടക്കും. ഇതിൽ 850 റിസോർസ് പേർസൻമാരെ പരിശീലിപ്പിച്ചെടുക്കും. ഇവരെ ഉപയോഗിച്ച് മിഷന്റെ പ്രവർത്തനം സംസ്ഥാനത്ത് വ്യാപിപ്പിക്കാനാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഇതിനായി ഇപ്പോൾ ഭരണാനുമതി നൽകിയിട്ടുള്ള അന്തർദ്ദേശീയ സെമിനാറും ടൂറിസം മിനിസ്റ്റേഴ്സ് സമ്മിറ്റും മാറ്റിവയ്ക്കാനും പ്രസ്തുത പണവും മെറ്റീരിയലൈസിങ് ആർ.ടി. മിഷൻ എന്ന ഹെഡിൽ ഭരണാനുമതി ലഭിച്ച തുകയിൽ ബാക്കി വരാവുന്ന

ഇകയും പുതിയ ഭരണാനുമതിയ്ക്ക് വിധേയമായി ഇതിനായി വിനിയോഗിക്കും. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണസ്ഥാപനങ്ങളെ ടൂറിസവുമായി കൂടുതൽ ബന്ധിപ്പിക്കാനും ഈ റിസോർസ് പേർസൻമാരെ ഉപയോഗപ്പെടുത്താനാകും. ഇവർ പ്രാദേശികതലത്തിൽ പിന്നീട് കുറഞ്ഞത് 1000 റിസോർസ് പേർസൻമാരെ കൂടി കണ്ടെത്തും.

1000 സ്പെഷ്യൽ ടൂറിസം ഗ്രാമസഭകൾ

ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം മിഷൻ വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി സർക്കാരിന്റെ പുതിയ ടൂറിസം നയം ജനങ്ങളിൽ എത്തിക്കുവാനും ടൂറിസം മേഖലയിലെ എല്ലാ പദ്ധതികളും പ്രാദേശിക തലത്തിൽ വിശദീകരിക്കുവാനും 1000 സ്പെഷ്യൽ ടൂറിസം ഗ്രാമസഭകൾ കേരളത്തിൽ വിളിച്ച് ചേർക്കും.

കേരള ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം നെറ്റ് വർക്ക്

സംസ്ഥാനത്ത് ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായും പ്രാദേശിക തലത്തിലും പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്ന ചെറുതും വലുതുമായ സംരംഭങ്ങളെ കൂട്ടിയിണക്കി കേരള ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം നെറ്റ് വർക്ക് എന്ന ഓൺലൈൻ പ്ലാറ്റ് ഫോം കൂടുതൽ വിപുലമാക്കും. ജൈവ കാർഷിക വിഭവങ്ങൾ, കരകൗശല വസ്തുക്കൾ, സോവനീറ്റുകൾ, കൈത്തറി ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ, വിവിധ മൂല്യ വർദ്ധിത ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ, തുണിസഞ്ചികൾ, പേപ്പർ ബാഗുകൾ എന്നിങ്ങനെ കേരളത്തിലെ എല്ലാ പ്രാദേശിക ഉൽപ്പന്നങ്ങളെയും ടൂറിസം വ്യവസായത്തിനും ടൂറിസ്റ്റുകൾക്കും മലയാളി കുടുംബങ്ങൾക്കും ഓൺലൈൻ ഓർഡർ വഴി ലഭ്യമാക്കാൻ വേണ്ടിയാണ് ഈ സൗകര്യം ഒരുക്കുന്നത്. ഇതിലേക്ക്

1. 2018-19 ൽ - 500 പുതിയ സംരംഭകരെയും
2. 2019-20 ൽ - 1000 പുതിയ സംരംഭകരെയും
3. 2020-21 ൽ - 3000 പുതിയ സംരംഭകരെയും ഉൾപ്പെടുത്തും.

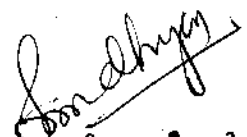
വില്ലേജ് ലൈഫ് എക്സ്പീരിയൻസ് പാക്കേജുകൾ

ഗ്രാമീണ ടൂറിസം പാക്കേജുകൾക്ക് പുതുരൂപം നൽകും. ഇതിന്റെ

ഭാഗമായി പുതിയ കൾച്ചറൽ ടൂർ പാക്കേജുകൾ, ഉൽസവ പാക്കേജുകൾ എന്നിവയ്ക്ക് രൂപം നൽകും. ടെണ്ടേഡ് അക്കൗമൊഡേഷൻ പ്രാധാന്യം നൽകുന്ന എക്സ്പീരിയൻഷ്യൽ ടൂർ പാക്കേജുകൾ, പൈതൃക ടൂർ പാക്കേജുകൾ, കാർബൺ വിമുക്ത പാക്കേജുകൾ, മൽസ്യബന്ധനം, കൃഷി, ക്രാഫ്റ്റ് വില്ലേജുകൾ, സ്റ്റോറി ടെല്ലിംഗ് എന്നിവയ്ക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകുന്ന പാക്കേജുകൾ, സ്വദേശികളും വിദേശികളുമായ പ്രത്യേക കഴിവുകൾ ഉള്ള കുട്ടികളെയും അവരുടെ രക്ഷകർത്താക്കളെയും തെരഞ്ഞെടുത്ത് പ്രത്യേക പാക്കേജുകൾ ഓഫർ ചെയ്ത് വില്ലേജ് ലൈഫ് എക്സ്പീരിയൻസ് പാക്കേജുകൾക്ക് പ്രത്യേക പ്രചാരണ തന്ത്രം നടപ്പാക്കും.

ടൂറിസം ക്ലബ്ബുകൾ.

പുതിയ കേരള ടൂറിസം പോളിസി വ്യക്തമാക്കുന്നത് പോലെ കേരളത്തിലെ സ്കൂൾ, കോളേജ് തലങ്ങളിൽ വിദ്യാർത്ഥികളെ ഉത്തരവാദിത്ത പൂർണ്ണമായ ടൂറിസുകളായി വളർത്തിക്കൊണ്ട് വരാൻ ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ടൂറിസം ക്ലബ്ബുകൾ ആരംഭിക്കും. നിലവിൽ പ്രവർത്തനം നിലച്ച കോളേജുകളിലെ ക്ലബ്ബുകൾ പ്രവർത്തന സജ്ജമാക്കുന്നതിന് പുറമെ ഹൈസ്കൂൾതലം മുതൽ ഈ ക്ലബ്ബുകൾ പ്രവർത്തനം ആരംഭിക്കും.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ